

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Emelik a tej árát*

Forrás:

Posti napló

Bp.

(Hely)

1916 I. II

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

381.631

Hely

Idő

"1916"

Személy

Helyszám

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Emelik a tej árát

Három titkos értekezlet egy hét alatt —
Ahogy a főváros növelni akarja a tejtermelést

A fővárosi tejinség ügyében tartott nyilvános és titkos értekezletek, amelyek meg a tanácskozások száma egy esztendő alatt oly érdekesen emelkedett, hogy türelmes német statisztikus meglepő adatokkal mutathatná ki, hányszor és hány — egymással ellentétes — módon „érték el“ a főváros urai a tej-mizéria „megszüntetését“, miközben vagy semmit se csináltak vagy eredménytelenül intézkedtek.

Még a tejtutálvány életbeléptetése előtt a bel-ügyminiszter felszólította a fővárost, hogy a tejtermelés fokozása érdekében *emelje föl az árakat*, de szerezzen biztosítékot, hogy az áremelés összege ne maradjon a közvetítő kereskedelem kezében, hanem éppen a cél érdekében *a gazdáknak jusson*, a tejnagykereskedők pedig csak akkor kapnak meghatározott hányadot, ha *garantálják, hogy bizonyos mennyiségű tejet feltétlenül behoznak a fővárosba*.

A főváros csodákat várt a tejtutálvány-rendszer-től és nem tárgyalta érdemlegesen a belügyminiszter átíratát. Most, hogy a számtalan hiábavaló kísérletezés után, a tejtutálvány is csődöt mondott, értesülésünk szerint a főváros az áremeléssel akar szerencsét próbálni.

A tejkereskedők telhetetlenek

Ezen a héten három titkos értekezletet tartottak a városházán a tej maximált árának emelése ügyében. Az értekezleteken érdekelt tejnagykereskedők is jelen voltak s az elnöklő Szlankovics Szilárd főjegyző ismertette a belügyminiszternek a főváros által is magáévá tett kívánságait. Az áremelésből származó többletet a tanács a gazdáknak akarta biztosítani, de a kereskedők „szabad kezét“ kívánták, mindenki úgy alkudhasson a szállítójával, — mondták — ahogy tud. Más szóval ez annyit jelent, hogy a kilátásba helyezett ártöbbletből *a gazdák semmit se fognak kapni, mert a tejkereskedők éppen úgy, mint az 1914—15. üzleti évben, amidőn a háború előtt kötött szerződések voltak érvényben, most is a már szeptemberben írásb íleg megállapított árak szerint fogják követelni a szállítás teljesítését*.

A kereskedők kijelentették a titkos értekezletek, hogy a fővárosba beszállítandó tejmenyi-ségre nézve semmiféle garanciát nem vállalnak. Az áremelés nagysága is szóba került. A tanács léte-renként hat fillérrel hajlandó emelni a tej maximális árát, a kereskedők azonban a tíz filléres emelést tartják „célravezetőnek“.

A kipattant titok

Amikor az egyik értekezleten arról vitatkoztak, hogy hat vagy tíz fillérrel emeljék-e fel a tej árát, egy felhevült tejnagykereskedő szenzációs adatokkal leplezte le önmagát és kollégáit. Elmondotta ugyanis, hogy a hat filléres emelés rájuk nézve csak két fillért jelent, mert ők eddig is nem a maximális 36 fillért árusították a tejet, hanem a rendelkezésükre álló mennyiségnek hetvenöt százalékát kávéházaknak, cukrászadéknak, kávémérseknek és más hasonló, a „tejet iparszerűleg feldolgozó“ intézményeknek adták el, amelyek a tanács ármegállapító rendelete értelmében negyven fillért fizetnek.

Ez óriási láрма közepette tett kijelentés nagyon meglepte az ülést a népelelmezési bizottság képviselőjében megjelent Székely Ferencet és megdöbbentette az elnöklő főjegyzőt is, mert eddig a tejkereskedők rendszerint azzal állították elő, hogy

„alig néhány ezer“ liter tejet adnak el a magasabb negyven filléres áron.

A tejkereskedők önvallomása a főváros tejellátásának problémáját tisztázta. Most már világos, hogy miért nem jut a csecsemő vagy a csecsemőt szoptató anya, a beteg és az agg a napi nélkülözhetetlen tejadagjához. Az illetékes nyilatkozat után szinte nevelsleges az a kétségbeesett erőlködés, amelylyel valamennyi hatóság és legfőképpen a tanács hónapokon át azon töpreng tehetetlenül, miképpen mentheti meg a legapróbb gyermekét a satnyaságtól, a kora haláltól.

Az anyagi érdekekkel kapcsolatban kipattant titok megcáfolhatatlanul bizonyítja, hogy nem néhány ezer liter tejet szállítanak luxus-célokra, hanem a tejkereskedőkhöz beérkező körülbelül nyolcvanezer liter tejet a hetvenöt százalékat, vagyis hatvanezer liter tejet; ha ennek a mennyiségnek csak a felét bocsátaná a főváros a csecsemők és a betegek rendelkezésére, akkor korántsem volna oly roppant nagy a veszedelem a tejellátás terén. Ám a tejkereskedők valósággal buzditást kaptak a népelelmezési bizottságtól és a tanácstól arra, hogy a tejet vonják meg azoktól az elárusítóktól, akik azt közvetlenül a fogyasztóközönséghez juttatják és adják magasabb áron luxus-célokra.

Ha ezek után valóban vesszük a tejkereskedők nyilatkozatát, így könnyen kiszámíthatjuk, hogy hatvanezer liter tejnél naponta 2400, havonta 72 ezer koronával többet vesznek be a kereskedők, mint amennyit a hatóság tavaly júliusban kiadott ármegállapítási rendeletében meghatározott.

Nem sokat ér az új tervezet.

Bármennyire siessenek is a fővárosi urak az áremeléssel, nem fogják elérni a tejbehozatal növelését, mert ez a legújabb intézkedés elkésve ér-

kezik. Ma már igen kevés ugyanis a kilátás arra, hogy a miniszter és tanács által megkívánt célt: a gazdáknak az áremeléssel a tejtermelésre való ösztönzését eléri, egyrészt azért, mert a tejkereskedők — mint említettük — szerződéseiket már szeptemberben megkötötték jövő évi október elsejéig, másrészt pedig a néhány filléres áremelés a mai súlyos gazdasági viszonyok között nem ösztönözheti a gazdát, hogy tehénállományát szaporítsa.

Az új intézkedést *már a nyár folyamán kellett volna életbeléptetni*, mielőtt a gazdák teheneiket eladták és megfelelő takarmánymennyiségéről is gondoskodhattak volna. Mindamellett még ma is szükséges a tej árának emelése, mert előreláthatólag a ma beérkező tejmennyiség tovább fog csökkenni, *de meg kell találnia a tanácsnak a módot, hogy az ártöbblet ne a kereskedőknek, hanem a gazdáknak jusson.*

Értesüléseink szerint a népelelmezési bizottságnak pénteken ugyancsak a nyilvánosság kizárásával megtartott ülésén a tanács előterjesztését *helyesléssel fogadták*, határozatot azonban még nem hoztak.

A tejellátás kérdése ma, midőn a kenyérforgasztást is korlátozzák, sokkal fontosabb, mint bármikor. A kereskedők beismerése után a tanácsnak sürgősen kellene intézkednie, hogy a rendelkezésre álló tejmennyiségnek hetvenöt százaléka ne a kávéházaknak és cukrászdáknak jusson, hanem a csecsemők és a betegek kapják azt.